

SMERNICE

SMERNICA RADY (EÚ) 2020/284

z 18. februára 2020,

ktorou sa mení smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o zavedenie určitých požiadaviek na poskytovateľov platobných služieb

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 113,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Smernicou Rady 2006/112/ES ⁽³⁾ sa stanovujú všeobecné účtovné povinnosti zdaniteľných osôb v súvislosti s daňou z pridanej hodnoty (DPH).
- (2) Rozmach elektronického obchodu uľahčuje cezhraničný predaj tovaru a poskytovanie služieb konečným spotrebiteľom v členských štátoch. Cezhraničný elektronický obchod v tomto kontexte odkazuje na dodávanie resp. poskytovanie, na základe ktorého je DPH splatná v jednom členskom štáte, pričom dodávateľ resp. poskytovateľ je usadený v inom členskom štáte, na treťom území alebo v tretej krajine. Podvodné podniky však zneužívajú príležitosti, ktoré ponúka elektronický obchod, na to, aby únikom pred svojimi povinnosťami v súvislosti s DPH nekalo získali trhové výhody. Keďže v prípade uplatňovania zásady zdanenia na mieste určenia spotrebiteľa nemajú žiadne účtovné povinnosti, členské štáty spotreby potrebujú primerané nástroje na odhaľovanie a kontrolu takýchto podvodných podnikov. Je dôležité bojovať proti cezhraničným podvodom v oblasti DPH spôsobeným podvodným správaním niektorých obchodníkov v oblasti cezhraničného elektronického obchodu.
- (3) V prípade prevažnej väčšiny online nákupov uskutočňovaných spotrebiteľmi v Únii sa platby vykonávajú prostredníctvom poskytovateľov platobných služieb. Poskytovateľ platobných služieb disponuje na účely poskytovania platobných služieb konkrétnymi informáciami, ktoré mu umožňujú identifikovať príjemcu príslušnej platby, vrátane podrobných údajov o dátume platby, sume a členskom štáte pôvodu platby, ako aj informáciami o tom, či bola platba iniciovaná vo fyzických priestoroch obchodníka. Táto konkrétna informácia je osobitne dôležitá v prípade cezhraničnej platby, keď sa platiteľ nachádza v jednom členskom štáte a príjemca platby v inom členskom štáte, na treťom území alebo v tretej krajine. Daňové orgány členských štátov (ďalej len „daňové orgány“) takéto informácie potrebujú, aby si mohli plniť základné úlohy spočívajúce v odhaľovaní podvodných podnikov a kontrole povinností súvisiacich s DPH. Je preto nevyhnutné, aby poskytovatelia platobných služieb sprístupnili takéto informácie daňovým orgánom s cieľom pomôcť im pri odhaľovaní cezhraničných podvodov v oblasti DPH a v boji proti týmto podvodom.
- (4) Je dôležité, aby v boji proti podvodom v oblasti DPH mali poskytovatelia platobných služieb povinnosť viesť dostatočne podrobné záznamy a nahlasovať určité cezhraničné platby určené ako také podľa miesta, kde sa platiteľ a príjemca platby nachádzajú. Je preto nevyhnutné vymedziť pojmy miesta platiteľa a miesta príjemcu platby, ako aj spôsoby identifikácie týchto miest. Miesto platiteľa a príjemcu platby by malo byť dôvodom na uplatnenie povinnosti viesť záznamy a ohlasovacej povinnosti len v prípade poskytovateľov platobných služieb usadených v Únii a uvedené povinnosti by nemali mať vplyv na pravidlá stanovené v smernici 2006/112/ES a vo vykonávacom nariadení Rady (EÚ) č. 282/2011 ⁽⁴⁾, pokiaľ ide o miesto zdaniteľnej transakcie.

⁽¹⁾ Stanovisko zo 17. decembra 2019 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 240, 16.7.2019, s. 33.

⁽³⁾ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1).

⁽⁴⁾ Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 282/2011 z 15. marca 2011, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2011, s. 1).

- (5) Poskytovatelia platobných služieb dokážu na základe informácií, ktorými už disponujú, identifikovať miesto príjemcu platby a platiteľa v súvislosti s platobnými službami, ktoré poskytujú, a to použitím identifikátora platobného účtu platiteľa alebo príjemcu platby alebo akéhokoľvek iného identifikátora, ktorý jednoznačne identifikuje a uvedie miesto platiteľa alebo príjemcu platby. Pokiaľ takéto identifikátory nie sú k dispozícii, miesto platiteľa alebo miesto príjemcu platby by sa malo určiť prostredníctvom obchodného identifikačného kódu poskytovateľa platobných služieb konajúceho na účet platiteľa alebo príjemcu platby, v prípadoch, ak pri prevode finančných prostriedkov príjemcovi platby nebol v mene platiteľa založený akýkoľvek platobný účet, ak sa finančné prostriedky nepripisujú na žiaden platobný účet príjemcu platby, alebo ak neexistuje žiaden iný identifikátor platiteľa alebo príjemcu platby.
- (6) V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁽⁵⁾ je dôležité, aby bola povinnosť poskytovateľa platobných služieb uchovávať a poskytovať informácie v súvislosti s cezhraničnou platbou primeraná a obmedzená na to, čo členské štáty potrebujú v boji proti podvodom v oblasti DPH. Okrem toho, pokiaľ ide o informácie týkajúce sa platiteľa, uchovávať by sa mali len informácie o mieste platiteľa. Pokiaľ ide o informácie týkajúce sa príjemcu platby a platby samotnej, od poskytovateľov platobných služieb by sa malo vyžadovať, aby uchovávali a ohlasovali daňovým orgánom len informácie, ktoré uvedené orgány potrebujú na odhaľovanie prípadných podvodníkov a vykonávanie daňových kontrol. Poskytovatelia platobných služieb by preto mali byť povinní uchovávať záznamy len o tých cezhraničných platbách, ktoré by mohli svedčiť o hospodárskej činnosti. Stanovením stropu založeného na počte platieb, ktoré príjemca platby prijal za kalendárny štvrtrok, by sa poskytli indície o tom, či sa tieto platby prijali v rámci hospodárskej činnosti, a zároveň by sa tým vylúčili platby na neobchodné účely. V prípade, že by sa takýto strop dosiahol, uplatnila by sa povinnosť poskytovateľa platobných služieb viesť záznamy a jeho ohlasovacia povinnosť.
- (7) Je možné, že do jednej platby platiteľa príjemcovi platby môže byť zapojených niekoľko poskytovateľov platobných služieb. Táto jedna platba môže viesť k niekoľkým prevodom finančných prostriedkov medzi rôznymi poskytovateľmi platobných služieb. Je potrebné, aby všetci poskytovatelia platobných služieb zapojení do danej platby, pokiaľ sa neuplatňuje osobitné vylúčenie, mali povinnosť viesť záznamy a ohlasovaciu povinnosť. Tieto záznamy a hlásenia by mali obsahovať informácie o platbe pôvodného platiteľa konečnému príjemcovi platby a nie o priebežných prevodoch finančných prostriedkov medzi poskytovateľmi platobných služieb.
- (8) Povinnosť viesť záznamy a ohlasovacia povinnosť by sa mali uplatňovať nielen v prípade, že poskytovateľ platobných služieb prevádza finančné prostriedky alebo vydáva platobné nástroje pre platiteľa ale aj v prípadoch, keď poskytovateľ platobných služieb dostane finančné prostriedky alebo nadobudne platobné transakcie v mene príjemcu platby.
- (9) Povinnosti stanovené v tejto smernici by sa nemali vzťahovať na poskytovateľov platobných služieb, ktorí nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366⁽⁶⁾. Preto ak poskytovatelia platobných služieb príjemcu platby sa nenachádzajú v členskom štáte, poskytovatelia platobných služieb platiteľa by mali viesť záznamy a nahlasovať informácie o cezhraničnej platbe. Naopak, aby povinnosť viesť záznamy a ohlasovacia povinnosť boli primerané, ak sa poskytovateľ platobných služieb platiteľa aj poskytovateľ platobných služieb príjemcu platby nachádzajú v členskom štáte, záznamy o týchto informáciách by mali viesť len poskytovatelia platobných služieb príjemcu platby. Na účely povinnosti viesť záznamy a ohlasovacej povinnosti by sa mal poskytovateľ platobných služieb považovať za nachádzajúceho sa v členskom štáte, ak sa jeho obchodný identifikačný kód (BIC) alebo jedinečný obchodný identifikačný kód týkajú tohto členského štátu.
- (10) Vzhľadom na veľký objem informácií a ich citlivosť z hľadiska ochrany osobných údajov je nutné a primerané, aby poskytovatelia platobných služieb, s cieľom pomôcť členským štátom v boji proti podvodom v oblasti DPH a pri odhaľovaní podvodníkov, uchovávali záznamy v súvislosti s cezhraničnými platbami počas troch kalendárnych rokov. Toto obdobie poskytuje členským štátom dostatok času na to, aby vykonali kontroly efektívne a prešetrili predpokladaný podvod v oblasti DPH či odhalili podvod v oblasti DPH.
- (11) Informácie, ktoré majú uchovávať poskytovatelia platobných služieb, majú členské štáty zhromažďovať a vymieňať si medzi sebou v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 904/2010⁽⁷⁾, ktorým sa stanovujú pravidlá administratívnej spolupráce a výmeny informácií v boji proti podvodom v oblasti DPH.

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁽⁷⁾ Nariadenie Rady (EÚ) č. 904/2010 zo 7. októbra 2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 268, 12.10.2010, s. 1).

- (12) Podvody v oblasti DPH sú spoločným problémom pre všetky členské štáty, ale jednotlivé členské štáty nemusia mať nevyhnutne informácie na zabezpečenie správneho uplatňovania pravidiel DPH týkajúcich sa cezhraničného elektronického obchodu alebo na boj proti podvodom v oblasti DPH týkajúcim sa cezhraničného elektronického obchodu. Keďže cieľ tejto smernice, a to boj proti podvodom v oblasti DPH, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ak je prítomný cezhraničný prvok, a pretože potrebujú získať informácie od iných členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledku činnosti ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (13) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady stanovené Chartou základných práv Európskej únie, predovšetkým právo na ochranu osobných údajov. Informácie o platbách, ktoré sa uchovávajú a poskytujú v súlade s touto smernicou, majú spracúvať len odborníci daňových orgánov na boj proti podvodom v rámci toho, čo je primerané a nevyhnutné na dosiahnutie cieľa tejto smernice, ktorým je boj proti podvodom v oblasti DPH. Táto smernica tiež dodržiava pravidlá stanovené v nariadení (EÚ) 2016/679 a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 ⁽⁸⁾.
- (14) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa uskutočnili konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal stanovisko 14. marca 2019 ⁽⁹⁾.
- (15) Smernica 2006/112/ES by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Do kapitoly 4 hlavy XI smernice 2006/112/ES sa vkladá tento oddiel:

„Oddiel 2a

Všeobecné povinnosti poskytovateľov platobných služieb

Článok 243a

Na účely tohto oddielu sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „poskytovateľ platobných služieb“ je akákoľvek kategória poskytovateľov platobných služieb uvedená v článku 1 bode 1 písmenách a) až d) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 ^(*), alebo fyzická či právnická osoba, ktoré využívajú výnimku v súlade s článkom 32 uvedenej smernice;
2. „platobná služba“ je akákoľvek podnikateľská činnosť uvedená v bodoch 3 až 6 prílohy 1 k smernici (EÚ) 2015/2366;
3. „platba“ je s výnimkou prípadov vylúčenia stanovených v článku 3 smernice (EÚ) 2015/2366 „platobná transakcia“ vymedzená v článku 4 bode 5 uvedenej smernice alebo „poukázanie peňazí“ vymedzené v článku 4 bode 22 uvedenej smernice;
4. „platiteľ“ je „platiteľ“ vymedzený v článku 4 bode 8 smernice (EÚ) 2015/2366;
5. „príjemca platby“ je „príjemca platby“ vymedzený v článku 4 bode 9 smernice (EÚ) 2015/2366;
6. „domovský členský štát“ je „domovský členský štát“ vymedzený v článku 4 bode 1 smernice (EÚ) 2015/2366;
7. „hostiteľský členský štát“ je „hostiteľský členský štát“ vymedzený v článku 4 bode 2 smernice (EÚ) 2015/2366;

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 140, 16.4.2019, p. 4.

8. „platobný účet“ je „platobný účet“ vymedzený v článku 4 bode 12 smernice (EÚ) 2015/2366;
9. „IBAN“ je „IBAN“ vymedzený v článku 2 bode 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 260/2012 (**);
10. „BIC“ je „BIC“ vymedzený v článku 2 bode 16 nariadenia (EÚ) č. 260/2012.

Článok 243b

1. Členské štáty vyžadujú, aby poskytovatelia platobných služieb viedli za každý kalendárny štvrťrok dostatočne podrobné záznamy o príjmech platieb a o platbách v súvislosti s platobnými službami, ktoré poskytujú, aby sa príslušným orgánom členských štátov umožnilo vykonávať kontroly dodávania tovaru a poskytovania služieb, ktoré sa v súlade s ustanoveniami hlavy V považuje za uskutočnené v členskom štáte, s cieľom dosiahnuť cieľ spočívajúci v boji proti podvodom v oblasti DPH.

Požiadavka uvedená v prvom pododseku sa uplatňuje len na platobné služby poskytované v súvislosti s cezhraničnými platbami. Platba sa považuje za cezhraničnú, keď sa platiteľ nachádza v členskom štáte a príjemca platby sa nachádza v inom členskom štáte, na treťom území alebo v tretej krajine.

2. Požiadavka, ktorej poskytovatelia platobných služieb podliehajú podľa odseku 1, sa uplatňuje, ak v priebehu kalendárneho štvrťroka poskytovateľ platobných služieb poskytuje platobné služby zodpovedajúce viac ako 25 cezhraničným platbám tomu istému príjemcovi platby.

Počet cezhraničných platieb uvedený v prvom pododseku tohto odseku sa vypočíta na základe platobných služieb, ktoré poskytol poskytovateľ platobných služieb podľa členského štátu a podľa identifikátorov uvedených v článku 243c ods. 2. Ak má poskytovateľ platobných služieb informáciu, že príjemca platby má niekoľko identifikátorov, výpočet sa vykoná podľa príjemcov platby.

3. Požiadavka uvedená v odseku 1 sa nevzťahuje na platobné služby, ktoré poskytovatelia platobných služieb platiteľa poskytujú v súvislosti s každou platbou v prípade, že aspoň jeden z poskytovateľov platobných služieb príjemcu platby sa nachádza v členskom štáte, ako na to poukazuje BIC poskytovateľa platobných služieb alebo akéhokoľvek iného obchodného identifikačného kódu, ktorý jednoznačne identifikuje poskytovateľa platobných služieb a jeho miesto. Poskytovatelia platobných služieb platiteľa v každom prípade zahrnú tieto platobné služby do výpočtu uvedeného v odseku 2.

4. Ak sa požiadavka na poskytovateľov platobných služieb uvedená v odseku 1 uplatňuje, záznamy sa musia:

- a) poskytovateľmi platobných služieb viesť v elektronickom formáte počas obdobia troch kalendárnych rokov od konca kalendárneho roka dátumu platby;
- b) sprístupniť v súlade s článkom 24b nariadenia (EÚ) č. 904/2010 domovskému členskému štátu poskytovateľa platobných služieb alebo hostiteľskému členskému štátu, ak poskytovateľ platobných služieb poskytuje platobné služby v iných členských štátoch, než je domovský členský štát.

Článok 243c

1. Na účely uplatňovania článku 243b ods. 1 druhého pododseku a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia hlavy V, sa miesto platiteľa považuje za nachádzajúce sa v členskom štáte, ktorý zodpovedá:

- a) IBAN-u platobného účtu platiteľa alebo akémukoľvek inému identifikátoru, ktorý jednoznačne identifikuje platiteľa a uvedie jeho miesto, alebo ak nie sú takéto identifikátory,
- b) kódu BIC alebo akémukoľvek inému obchodnému identifikačnému kódu, ktorý jednoznačne identifikuje a uvedie miesto poskytovateľa platobných služieb konajúceho v mene platiteľa;

2. Na účely uplatňovania článku 243b ods. 1 druhého pododseku sa miesto príjemcu platby považuje za nachádzajúce sa v členskom štáte, na treťom území alebo v tretej krajine, ktoré zodpovedá:

- a) IBAN-u platobného účtu príjemcu platby alebo akémukoľvek inému identifikátoru, ktorý jednoznačne identifikuje príjemcu platby a uvedie jeho miesto, alebo ak nie sú takéto identifikátory,
- b) kódu BIC alebo akémukoľvek inému obchodnému identifikačnému kódu, ktorý jednoznačne identifikuje a uvedie miesto poskytovateľa platobných služieb konajúceho v mene príjemcu platby.

Článok 243d

1. Záznamy, ktoré poskytovatelia platobných služieb vedú podľa článku 243b, obsahujú tieto informácie:
 - a) kód BIC alebo akýkoľvek iný obchodný identifikačný kód, ktorý jednoznačne identifikuje poskytovateľa platobných služieb;
 - b) meno alebo obchodné meno príjemcu platby, ako sa uvádza v záznamoch poskytovateľa platobných služieb;
 - c) ak je k dispozícii, identifikačné číslo pre DPH alebo iné vnútroštátne daňové číslo príjemcu platby;
 - d) IBAN alebo v prípade, že IBAN nie je k dispozícii, akýkoľvek iný identifikátor, ktorý jednoznačne identifikuje príjemcu platby a uvedie jeho miesto;
 - e) kód BIC alebo akýkoľvek iný obchodný identifikačný kód, ktorý jednoznačne identifikuje poskytovateľa platobných služieb konajúceho v mene príjemcu platby a uvedie jeho miesto, ak príjemca platby prijíma finančné prostriedky bez toho, aby mal akýkoľvek platobný účet;
 - f) ak je k dispozícii, adresa príjemcu platby, ako sa uvádza v záznamoch poskytovateľa platobných služieb;
 - g) podrobné údaje o všetkých cezhraničných platbách uvedené v článku 243b ods. 1;
 - h) podrobné údaje o všetkých refundáciách platieb identifikované ako také, ktoré sa týkajú cezhraničných platieb uvedených v písmene g).
2. Informácie uvedené v odseku 1 písm. g) a h) obsahujú tieto údaje:
 - a) dátum a čas platby alebo refundácie platby;
 - b) suma a mena platby alebo refundácie platby;
 - c) členský štát pôvodu platby, ktorú prijal príjemca platby alebo ktorá bola prijatá v mene príjemcu platby, členský štát určenia refundácie, podľa toho, čo je relevantné, a informácie použité na určenie pôvodu alebo určenia platby alebo refundácie platby v súlade s článkom 243c;
 - d) akýkoľvek odkaz, ktorý jednoznačne identifikuje platbu;
 - e) prípadne informácia o tom, že platba sa iniciuje vo fyzických priestoroch obchodníka.“

(*) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 23.12.2015, s. 35).

(**) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 260/2012 zo 14. marca 2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009 (Ú. v. EÚ L 94, 30.3.2012, s. 22).

Článok 2

1. Členské štáty prijímú a uverejnia najneskôr do 31. decembra 2023 zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne oznámia Komisii znenie týchto opatrení.

Tieto opatrenia uplatňujú od 1. januára 2024.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upraví členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli 18. februára 2020

Za Radu
Predseda
Z. MARIĆ
